

Практикум із загальної психології

Кредити та кількість годин:

I семестр: 4 ECTS; 120 год. 40 год. практичних занять, 80 год. самостійна робота; залік / 8 год. практичних занять, 112 год. самостійної роботи, залік.

II семестр: 4 ECTS; 120 год. 60 год. практичних занять, 60 год. самостійна робота; залік / 12 год. практичних занять, 108 год. самостійної роботи, залік.

I. Опис навчальної дисципліни

Втілення в життя гуманістичних принципів потребує широкого використання результатів досліджень психологічної науки. Необхідною умовою цього є цілеспрямована підготовка молодих спеціалістів-психологів до практичної діяльності, яку здійснюють у Національному університеті «Острозька академія». Вивчення навчальної дисципліни «Практикум із загальної психології» сприятиме практичній підготовці психологів до надання ними психологічної допомоги окремим людям, організаціям, установам у вирішенні різноманітних проблем життєдіяльності в складних економічних та соціально-психологічних умовах, що склалися в Україні.

Завдяки отриманим знанням Ви зможете проводити психологічні дослідження, оволодіти теорією, принципами та інструментами оцінки та вимірювання індивідуально-психологічних особливостей особистості. Наукове дослідження є сферою психологічної практики нарівні з психодіагностикою, психотерапією, психологічним консультуванням або прикладною роботою психолога. Однак дослідження має особливу специфіку. Основною метою наукового дослідження в психології є встановлення психологічних закономірностей, на основі яких психологи можуть пояснювати причини поведінки людей, прогнозувати в певних ситуаціях реакції людей, що володіють певними психологічними особливостями, і розробляти методи корекції поведінки і попередження виникнення психологічних порушень.

II. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни є сформулювати знання про специфіку дослідження когнітивної, емоційно-вольової сфер, індивідуально-типологічних, мотиваційних та ін. властивостей особистості; навчити здійснювати психологічне дослідження; аналізувати та здійснювати інтерпретацію отриманих результатів, а також сформулювати уміння та навички практичного використання сучасних методів загальної психології.

Міждисциплінарні зв'язки. «Практикум із загальної психології» логічно доповнює і розширює отримані знання на попередніх навчальних дисциплінах, зокрема «Загальна психологія» та націлює на оволодіння такої навчальної дисципліни, як «Психодіагностика».

III. Результати навчання

1. Визначати, аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання. Знати сучасні теоретичні основи щодо власного Я та психологічних особливостей інших, а саме мотивації, когнітивної, емоційної, вольової сфери, цінностей, схильностей та факторів, які визначають ефективність міжособистісних стосунків (Програмний результат-1. Аналізувати та здійснювати інтерпретацію психодіагностичного обстеження та розробляти рекомендації згідно отриманих результатів діагностики. Готувати й здійснювати психологічний експеримент, спостереження й опитування.
2. Обирати ефективні умови проведення психологічних досліджень. Демонструвати розуміння закономірностей та особливостей розвитку і функціонування психічних явищ у контексті професійних завдань. Володіти знаннями в галузі психології у процесі вирішення професійних завдань з урахуванням вікових та індивідуально-типологічних відмінностей, соціально-психологічних особливостей особистості та конкретних ситуацій. планувати емпіричне психологічне дослідження, вибирати методи збору й обробки даних, формувати вибірку.
3. Знати сучасні методи психологічної діагностики, оцінки когнітивних, афективних, поведінкових і особистісних чинників людського досвіду. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги. використовувати сучасні методики та техніки для вирішення експериментальних, практичних і прогностичних завдань у галузі професійної діяльності, в т.ч. у сфері інклюзивної освіти, описувати поведінку людей у процесі дослідження. знати особливості збору, обробки, подання емпіричних даних психологічного дослідження, складання протоколів наукового дослідження. використовувати комп'ютерні програми для збору й обробки даних і подання результатів психологічного дослідження.
4. Уміти використовувати теорії, принципи, методи психологічної науки в навчанні та професійній діяльності; застосовувати інноваційні підходи для вирішення професійних завдань. Уміти складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів тощо відповідно до вимог замовника.
5. Уміти проводити психодіагностичне обстеження клієнтів, розробляти заходи з психологічного супроводу розвитку особистості, міжособистісних стосунків. інтерпретувати результати психологічного дослідження когнітивної, емоційно-вольової сфер особистості, індивідуально-типологічних, мотиваційних властивостей особистості..
6. Демонструвати здатність застосовувати найновіші досягнення в галузі психології, проводити науково-дослідницьку та методичну діяльність. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами своїх досліджень і аналізу літературних джерел. Презентувати ці результати усно / письмово для фахівців і нефахівців. знати методики діагностики та корекції, вміти самостійно добирати й правильно застосовувати відповідні методи дослідження та корекції.
7. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку. Здатність систематично підвищувати свою професійну компетентність.

За результатами навчання слухачі сформулюють наступні загальні та фахові компетентності:

1. Здатність до ефективної взаємодії на рівні міжособистісних та психотерапевтичних відносин; здатність до співпраці, групової та кооперативної діяльності. Здатність до цінування та поваги до різноманітності й мультикультурності; надання рівних можливостей особам

різних національностей та різних розумових здібностей, толерантне ставлення до їхньої культурної спадщини, індивідуальних особливостей.

2. Здатність ефективно та адекватно здійснювати рефлексивні процеси, що сприяє розвитку й саморозвитку, творчому підходу до професійної діяльності. Здатність оцінювати результати професійної діяльності та забезпечувати її якість; здатність позитивно сприймати критики колег, зацікавлених сторін та громадськості. Здатність бути критичним і самокритичним, наполегливим у досягненні поставлених завдань і взятих зобов'язань.

3. Здатність ефективно вирішувати завдання щодо збереження і зміцнення здоров'я (фізичного, психічного, соціального та духовного) як власного, так і оточуючих. Здатність використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

4. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. Здатність виявляти, ставити та вирішувати професійні задачі. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). Знання основних методів наукового пошуку; уміння узагальнювати отримані результати, обробляти й аналізувати інформацію з різних джерел, оформляти і презентувати результати наукової діяльності відповідно до вимог.

5. Здатність до застосування сучасних засобів інформаційних і комп'ютерних технологій у професійній діяльності фахівця-психолога і в повсякденному житті.

6. Здатність навчатися впродовж усього життя й оволодівати сучасними знаннями, зокрема, інноваційними методичними підходами, сучасними системами, методиками.

7. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій; уміння добирати і систематизувати діагностичний матеріал з урахуванням вікових, індивідуальних особливостей особистості; володіти технічними навичками психологічної оцінки.

IV. Програма навчальної дисципліни (структура дисципліни)

№ з/п	Тема дисципліни
1	Етичний кодекс психолога. Принципи етичного кодексу психолога та особливості його впровадження у практичну діяльність фахівця
2	Характеристика методів психодіагностичного дослідження в різних галузях психології. Спостереження як метод психологічних досліджень у загальній психології.
3	Метод тестування та анкетування в різних галузях психологічних знань.
4	Інтерв'ю як метод психодіагностичного дослідження.
5	Експеримент як основний метод психологічних досліджень.
6	Метод контент-аналізу в психологічних дослідженнях.
7	Метод математичної обробки даних в психології.

8	Дослідження пізнавальних процесів особистості. Особливості дослідження відчуттів психофізіологічними методами.
9	Особливості дослідження сприймання людини.
10	Експериментальне дослідження особливостей пам'яті людини.
11	Експериментально-психологічні методи дослідження мислення та мовлення людини.
12	Особливості діагностики уяви особистості.
13	Емпіричні дослідження особливостей уваги.
14	Дослідження індивідуально-психологічних особливостей особистості. Особливості дослідження емоцій та почуттів людини.
15	Особливості психодіагностичного дослідження вольової сфери особистості.
16	Психодіагностичні методи дослідження особливостей нервової системи та типу темпераменту.
17	Особливості дослідження характеру особистості.
18	Психодіагностичні дослідження здібностей особистості.
19	Психодіагностичні методи дослідження мотиваційної сфери та саморегуляції.
20	Дослідження депресивних станів
21	Діагностика залежностей особистості
22	Проективні методики в діяльності психолога-практика.
23	Особистісні опитувальники
24	Профорієнтаційні тести для школярів
25	Дослідження характеру поведінки в ситуації конфлікту
26	Дослідження психічного здоров'я особистості
27	Особливості дослідження соціальної групи
28	Дослідження стосунків особистості (міжособистісні відносини)
29	Особливості застосування психодіагностичних методик під час психотерапії, психокорекції, тренінгу та консультування.
30	Особливості діагностики дітей дошкільного віку

31	Особливості діагностики когнітивних процесів у підлітків
32	Особливості діагностики когнітивних процесів у юнаків та дорослих
33	Особливості діагностики когнітивних процесів у дітей з особливими потребами
34	Проблеми здійснення психодіагностичного дослідження у дітей з особливими потребами
35	Особливості діагностики розладів психіки
36	Захист психологічних досліджень

